

בדחפורים תעשה לך מלחמה

 שלחו להדפסה

היום שוב עסקו השוטרים והחיילים בבירה בפיגוע של אתמול, לא של מחר. דווקא מתוך שטח בנייה תמים למראה חברו מחבל ודחפור לעוד אחד מהפיגועים הפלסטיניים המוצלחים
משה אלעד

ביולי 1989 עלה עבד אל ראדי ענאס בן 25, איש הג'האד האסלאמי ממחנה הפליטים נוסייירת שבעזה, על אוטובוס בקו 405 מתל אביב לירושלים. בהגיע האוטובוס לקרבת קריית יערים, ניגש המחבל במהירות אל הנהג ובחזקה משך את ההגה ימינה אל עבר התהום. 16 איש נספו באסון. אופי הפיגוע ודרך ביצועו היוו הפתעה מוחלטת לגורמי המודיעין ומערכת הביטחון. "הופתענו" אז מעזות המצח ומפשטות הרעיון.

 לחצו כאן להגדיל הטקסט

הפיגוע היום, בו מחבל הסיע דחפור (ולא טרקטור) לעבר כלי רכב והולכי רגל בירושלים ודרס כל מה שנקרה בדרכו לא היה צריך להיות בגדר הפתעה. לגורמים מסוימים במערכת הביטחונית הישראלית אין הפריבילגיה להיות מופתעים. מתווה הפיגוע של דריסה בדחפור מוכר לגורמי המודיעין והביטחון. רק לפני כמה שבועות [סוכל פיגוע זהה](#) כאשר חיילי "גבעתי" המוצבים בעוטף עזה איתרו את כוונה כזו בזמן ומנעו נפגעים רבים.

אין כל ספק שמאז הרחבתה של גדר הביטחון ושדרוג פעילות צה"ל בקו התפר, ובד בבד שכלול שיטות הסיכול של השב"כ ומשטרת ישראל – נקלעו ארגוני המחבלים למצוקה אמיתית. ריבוי ההתרעות אל מול מיעוט ההצלחות הן אינדיקטור מצוין ליכולת הסיכול הגבוהה של כוחותינו. הגם שמחבלים מתאבדים נמצאים הכן לרשות ארגוני המחבלים, חוסר היכולת של אותם רוצחים להגיע אל אמצעי חבלה תקינים, מה שמכונה בעגה המקצועית "לחבר את המחבל עם חומר הנפץ" – יצרו רושם של שקט ביטחוני יחסי.

אלא ש"שקט ביטחוני יחסי" כפי שידוע, הוא מתכון לשאננות ולקיפאון המחשבה. המערכת האמונה על ביטחון ירושלים הייתה חייבת לקחת בחשבון בנתוני התקופה, פיגוע בלתי קונבנציונאלי כמו דריסה על ידי כלי רכב כבד, במקרה זה דחפור.

כלל ידוע שהוא שהמוטיבציה של ארגוני המחבלים לא פסקה ולא חדלה, וחיפוש אחר הוצאה לפועל של פיגוע באמצעים דלים או בלתי תקינים הם רק ענין של זמן.

השימוש במלה טרקטור מעצימה את הפיגוע אבל המלה לא נכונה. מדובר בדחפור, שהוא כלי הרסני שמאפשר הרשאה למחבלים פוטנציאליים להימצא בקרבתם, מבלי שזהותם ומקור מעשיהם יבדקו.

לא ניתן להסתתר מאחורי דיווחים יזומים של המערכת בנוסח "לא הייתה התרעה קונקרטיית או ממוקדת". רק כדי לא לשחק לידי הארגונים הטרוריסטיים, אמנע מאזכור עוד כהנה וכהנה רעיונות פשוטים לגרימת מוות המוני שחייבים להילקח בחשבון. אני משוכנע שסוגי פיגוע כאלה אינם מופיעים בטווח של "קונקרטי וממוקד".

לכל ברור כי ארגוני המחבלים אינם שוקטים ואינם נחים אף לרגע במטרה למצוא את הסדק ולו הדק ביותר בחומת הביצור הביטחוני סביב גבולות המדינה ובמיוחד סביב ירושלים. לפני כשני עשורים, כאשר בירושלים המתינו למחבל שיגיע עם מטען ברכבו, הערים זה על כוחותינו והגיע כנוסע רגיל ובידיים חשופות מה שלא מנע ממנו לדחוף אוטובוס שלם אל גיא הריגה.

היום, שוב עסקו השוטרים והחיילים בבירה בפיגוע של אתמול, לא של מחר. הם ציפו לבואו של הרכב החשוד הבא שימשם אכסניה לפיגוע, והנה דווקא מתוך שטח בנייה תמים למראה במרכז הבירה חברו מחבל ודחפור לעוד אחד מהפיגועים הפלסטיניים המוצלחים. במלים אחרות, "בדחפורים תעשה לך מלחמה".

הקלות שבה בוצע פיגוע הדחפור, המחיר הנמוך שהארגון המבצע שילם, ה"חורים" והפרצות המתגלעים חדשות לבקרים בחומה הירושלמית - מחייבים את מערכת הביטחון להיערך טוב יותר למניעת הפתעות כאלו ובכלל, להסיר מסדר יומה את המלה "הופתענו". עתה, אחרי ההצלחה הפלסטינית, זה דרוש יותר מתמיד.

אל"מ (מיל) משה אלעד, שימש בעבר בתפקידים בכירים בשטחים וכיום עוסק במחקר במוסד שמואל נאמן בטכניון ומרצה במכללת הגליל המערבי